

Politika, 25. avgust 1933

Jedna Jugoslovenka postala je diplomirani pilot

To je gđa Danica Tomić, supruga najstarijeg našeg avijatičara g. Miodraga Tomića, vazduhoplovnog potpukovnika

Prošle jeseni još pisali smo mi o prvoj klasi naših žena-avijatičara. U pilotsku školu Aerokluba pored muškaraca upisale se i četiri učenice: Danica Tomić, supruga našeg najstarijeg avijatičara, vazduhoplovnog potpukovnika g. Miodraga Tomića, male poštarske činovnice iz Beograda gce Kristina Gorišek i Branka Diklić i maturantkinja gca Zagorka Plečević.

One su onda toliko izmakle pilotiranju, da su bile već predložene za samostalna letenja. Gđa Tomić i gca Gorišek izvršile su posle toga i samostalna letenja.

Pilotska škola je, međutim, zbog nedostatka u materijalu, morala da prekine rad preko zime. Nastavila je rad tek 1. jula, snabdevena svim potrebnim materijalom, da bi mogla da radi bez zastoja.

Za ovih sedam nedelja škola je radila intenzivno do podne i posle podne. Neki učenici dolazili su redovno na obuku, a nekima to posao nije dozvoljavao. Poštanske činovnice, naravno, nisu mogle redovno da dolaze na aerodrom.

Praktičan ispit gđe Tomić

Gđa Tomić bila je vrlo revnosna, i ona se ne samo od učenica već i od svih učenika svoje klase prva osposobila za polaganje diplomskog ispita.

Učitelji pilotske škole g. g. Radivoje Kotarac i Bane Radosavljević dali su onda gđi Tomić uverenje u kojem je stajalo da je »postigla potreban stepen izvežbanosti i izvršila sa odličnim uspehom sve uslove predviđene međunarodnom konvencijom za turističkog pilota, i time je osposobljena za ispit za dobijanje diplome pilota za turizam.«

Na osnovu ovoga Komanda vazduhoplovstva odredila je vojnu komisiju za polaganje ispita gđe Tomić.

Juče je gđa Tomić ispit i položila, prema uslovima međunarodne konvencije.

Članovi komisije bili su: vazduhoplovni major g. Sergije Šebaljin, kapetan prve klase g. Siniša Nikolić, poručnik g. Dragomir Simonić i šef tehničke sekcije Aerokluba g. Matija Hođera.

Praktični ispit trajao je sat i po. Kandidat gđa Tomić imala je da izvrši ove uslove: oko dve obeležene tačke udaljene jedna od druge 500 metara imala je napraviti 5 pravilnih osmica, na visini od 200 metara, i posle toga sići u obeležen krug bez dodavanja gasa motoru; zatim, na visini od 600 metra da oduzme sasvim gas, i da

side najdalje 50 metara od određene tačke.

Komisija o uspehu gđe Tomić

Kao i teoriski ispit, tako je i praktični ispit gđa Tomić položila sa odličnom ocenom. Izveštaj koji je komisija podnela Komandi vazduhoplovstva kaže pored ostalog:

»Gđa Tomić prilikom polaganja ispita pokazala je odličan uspeh, kao u teoretskom tako i u praktičnom delu ispita. Aeroplanom upravlja posve sigurno i hladnokrvno. Poslednji aterisaž izvršila je u 19. časova, u sumraku, sasvim pravilno.«

Jedan član komisije rekao nam je o uspehu gđe Tomić:

»Gđa Tomić zaista leti vrlo staloženo, mirno, sigurno, potpuno pouzdano, ma da je novajlija u pilotaži. Kod nje si svi karakteristični simptomi da će postati izvanredan pilot.

Prilikom polaganja poslednjeg uslova pao je mrak. Beograd je bio već osvetljen. Ona je ipak, i po sumraku, dakle pod nenormalnim prilikama, sišla odlično. Kao i polazak, njeno spuštanje bilo je precizno i sigurno. A po spuštanju se vidi vrednost jednog pilota.«

Drugi član komisije:

»Bez preterivanja se može reći da komisija nije očekivala tako dobar rezultat. Ako produži s letenjem, ima izgleda na veliku avijatičku budućnost.«

Pilotske sposobnosti jedne male poštanske činovnice

G-ca Gorišek, zauzeta službom, nije još ispunila sve uslove za polaganje ispita, ali i ona leti sasvim samostalno. Za koji dan, i ona će diplomirati. Za njom će diplomirati i ostale učenice.

U prošlu nedelju bio je u Ljubljani avijatički miting. I g-ca Gorišek, Slovenkinja, odletela je na svečanost na jednom avionu sa g. Rodoljubom Milovanovićem, rezervnim avijatičarem. Usput je i g-ca Gorišek pilotirala.

O tome nam g. Milovanović, koji je odličan avijatičar, veli:

»Od Beograda do Zagreba imali smo idelano vreme, a od Zagreba do Ljubljane dosta jak vetra. I baš između Zagreba i Ljubljane pustio sam g-cu Gorišek, da pilotira potpuno sama. Pilotirala je odlično. Držeći se za volan, ona se iznad vrhova slovenačkih krševa nagnula i oduševljeno mi pokazala rukom svoje rodno selo Spipčane. Nadletala ga je, napravila nekoliko krugova i poslala pozdrav maramicom. Spustila se na ljubljanski aerodrom odlično. Pilotirala je sama i pri povratku od Ljubljane do Zagreba.«

Podnapisi:

Gđa Danica Tomić

G-ca Gorišek

Gđa Tomić kod aviona

Prevod v slovenščino:

Politika, 25. avgust 1933

Jugoslovanka postala diplomirana pilotka

To je gospa Danica Tomić, soproga našega najstarejšega pilota, letalskega podpolkovnika gospoda Miodraga Tomića.

O prvem razredu naših pilotk smo pisali že minulo jesen. V pilotsko šolo Aerokluba so se poleg moških vpisale tudi štiri učenke: Danica Tomić, soproga našega najstarejšega pilota, letalskega podpolkovnika gospoda Miodraga Tomića, mali poštarski uradnici iz Beograda gospodični Kristina Gorišek in Branka Diklić in maturantka gospodična Zagorka Plećević.

Takrat so se že toliko naučile pilotiranja, da so jih predlagali za samostojno letenje. Gospa Tomić in gospodična Gorišek sta po tistem samostojno tudi leteli.

Toda prek zime je morala pilotska šola zaradi pomanjkanja materiala prekiniti delo. Nadaljevala je šele 1. julija, ko je bila spet oskrbljena z vsem potrebnim materialom za nemoteno delo.

V minulih sedmih tednih je šola intenzivno delala dopoldne in popoldne. Nekateri učenci so redno prihajali na urjenje, nekaterim pa služba tega ni dovoljevala. Poštni uradnici seveda nista mogli redno prihajati na letališče.

Praktični izpit gospe Tomić

Gđa Tomić je bila zelo vneta. Na opravljanje diplomskega izpita se je pripravila prva ne le med učenkami ampak sploh med vsemi učenci v svojem razredu.

Zato sta ji učitelja pilotske šole gospoda Radivoj Kotarac in Bane Radosavljević napisala potrdilo, da je »dosegla potrebno stopnjo izurjenosti in z odličnim uspehom izpolnila vse pogoje iz mednarodne konvencije za turističnega pilota, in je tako pripravljena na diplomski izpit za turističnega pilota.«

Na podlagi tega je Letalsko poveljstvo določilo vojaško izpitno komisijo za diplomski izpit gospe Tomić.

Včeraj je gospa Tomić izpit opravila po vseh pravilih, ki jih določa mednarodna konvencija.

Člani komisije so bili: letalski major gospod Sergij Šebaljin, kapitan prvega razreda

gospod Siniša Nikolić, poročnik gospod Dragomir Simonić in šef tehnične sekcije Aerokluba gospod Matija Hođera.

Praktični izpit je trajal uro in pol. Kandidatka gospa Tomić je morala opraviti naloge: na višini 200 metrov je morala okoli dveh označenih in med seboj 500 metrov oddaljenih točk napraviti pet pravih osmic, po tem se je morala brez dodajanja plina motorju spustiti v označeni krog; nato na višini 600 metrov popolnoma odvezeti plin in pristati najdalj 50 metrov od označene točke.

Komisija o uspehu gospe Tomić

Tako kot teoretični je gospa Tomić tudi praktični izpit opravila z odlično oceno. V poročilu Letalskemu poveljstvu je komisija poleg drugega napisala:

»Gospa Tomić je pri teoretičnem in praktičnem delu izpita dosegla odličen uspeh. Letalo vodi popolnoma varno in samozavestno. Poslednji pristanek je povsem pravilno opravila v somraku ob 19. uri.«

Eden od članov komisije nam je o uspehu gospe Tomić rekel:

»Čeprav je gospa Tomić novinka v pilotiranju, leti res zelo umirjeno, varno, popolnoma zanesljivo. Pri njej vse kaže, da bo postala izreden pilot.

Pri opravljanju zadnje naloge je že padal mrak. Beograd je bil že razsvetljen. A je kljub somraku, torej v nenormalnih razmerah, odlično pristala. Tako kot vzlet je bil tudi njen pristanek natančen in varen. In prav po pristajanju se vidi kakovost pilota.«

Drugi član komisije:

»Brez pretiravanja lahko rečemo, da komisija ni pričakovala tako dobrega rezultata. Če bo nadaljevala z letenjem, ima možnosti za zelo uspešno pilotsko prihodnost.«

Pilotske sposobnosti male poštne uradnice

Gospodična Gorišek zaradi službenih obveznosti še ni izpolnila vseh pogojev za opravljanje izpita, a tudi ona leti povsem samostojno. V prihodnjih dneh bo tudi ona diplomirala. Za njo bosta diplomirali še preostali učenki.

Prejšnjo nedejo je bil v Ljubljani letalski miting. Tudi Slovenka gospodična Gorišek je odletela na slovesnost skupaj z rezervnim pilotom gospodom Rodoljubom Milovanovićem. Med poletom je tudi gospodična Gorišek pilotirala.

O tem nam gospod Milovanović, ki je odličen pilot, pravi:

»Od Beograda do Zagreba sva imela idelano vreme, a od Zagreba do Ljubljane je pihal precej močan veter. In prav med Zagrebom in Ljubljano sem pustil gospodični Gorišek, da popolnoma sama pilotira. Pilotirala je odlično. Tačas, ko je držala krmilo, se je nagnila nad vrhove slovenskih hribov in mi navdušeno z roko pokazala svojo rojstno vas Spipčane. Poletela je nad njo, nekajkrat zakrožila in rojake pozdravila z robčkom. Na ljubljanskem letališču je odlično pristala. Tudi med povratkom je sama

pilotirala od Ljubljane do Zagreba.«

Podnapisi:

Gospa Danica Tomić

Gospodična Gorišek

Gospa Tomić ob letalu